

BREZİLYA



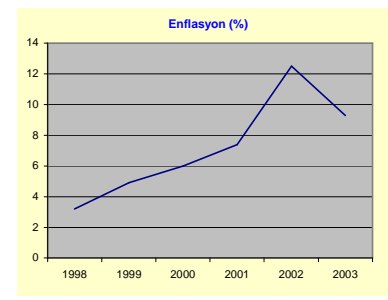
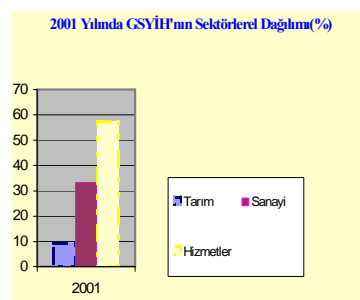
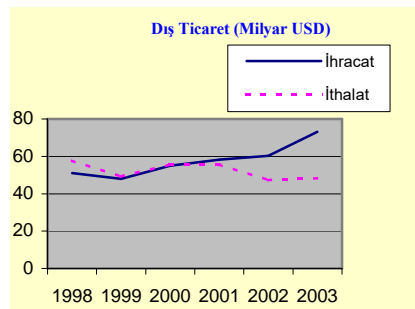
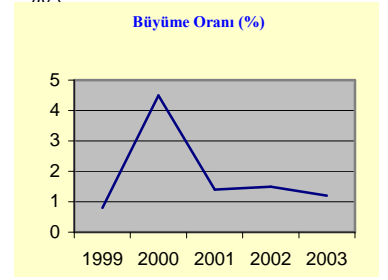
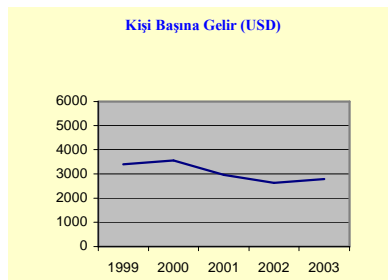
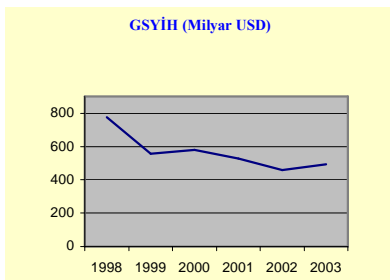
I. BREZİLYA ÜLKE PROFİLİ

Genel Bilgiler

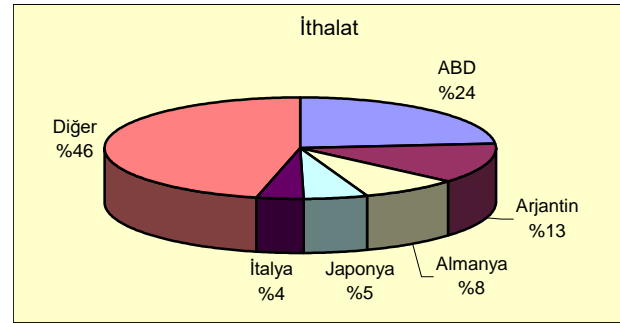
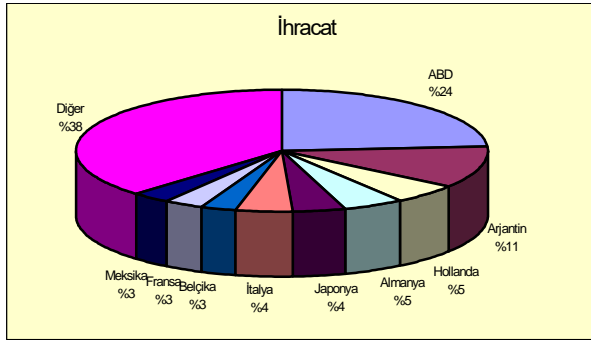
Resmi Adı	: Brezilya Federal Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	: Federal Cumhuriyet
Resmi Dili	: Portekizce
Başkenti	: Brasilia
Yüzölçümü	: 8.5 milyon km ²
Nüfusu (2003)	: 176,8
Para Birimi	: Real (R)
Para Birimi Paritesi (2003)	: 1 USD = 3 Real
Dış Borç (Milyar USD, 2003)	: 186,4
İşsizlik Oranı (2003)	: % 11
Cari İşlemler Dengesi (Milyar USD, 2003)	: - 7,6
Yabancı Sermaye Girişi (Milyar USD, 2002)	: 16,6
Üyesi Olduğu Uluslararası Başlıca İktisadi Kuruluşlar	: ECLAC, FAO, G-11, G-15, G-19, G-24, G-77, IADB,IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICFTU, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, IMF, LAES, LAIA, Mercosur, PCA, RG, UNCTAD, UNESCO, WTO,

Temel Ekonomik Göstergeler

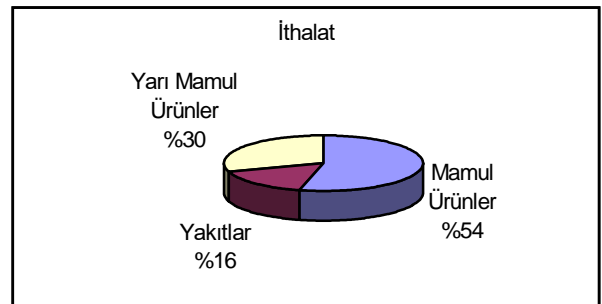
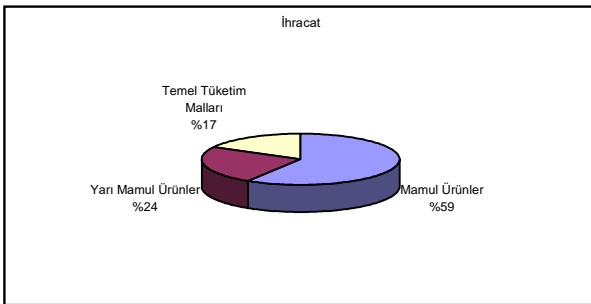
Yıl	GSYİH (Milyar USD)	Kişi Başına Gelir (USD)	Büyüme Oranı (%)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Milyar USD)	İthalat (Milyar USD)
1995	704.1	4.534	4.2	66.0	46.5	49.7
1996	774.9	4.920	2.8	15.8	47.8	53.3
1997	804.1	5.038	3.2	6.9	53.2	59.8
1998	775.4	4.792	0.1	3.2	51.1	57.7
1999	556.9	3.402	0.8	4.9	48.0	49.2
2000	580.0	3.550	4.5	6.0	55.0	55.7
2001	509	2,957	1.4	7.4	58.2	55.6
2002	459	2,630	1.5	12,5	60,3	47,3
2003	493	2,789	1,2	9,3	73,1	48,3
2004	494.5	2.758	3.1	7.6	95.4	53.4



Dış Ticaretindeki Başlıca Ülkeler (%)



Dış Ticaretinin Sektörel Dağılımı (%)



Başlıca İthal Ürünleri (2003)

- kimyasallar ve ilaçlar
- mineraller
- endüstri makinaları
- otomobil
- gıda sanayii ürünleri
- petrol
- plastik ve plastik ürünleri
- demir ve çelik
- bilimsel araç ve gereçler

Başlıca İhraç Ürünleri (2003)

- soya ürünleri
- demir cevheri
- uçak
- otomobil
- iletişim cihazları
- şeker kamışı
- kahve
- elektrikli makineler
- makineler
- ayakkabı

Doğal Kaynaklar

Boksit, altın, demir cevheri, manganez, nikel, fosfat, platin, uranyum, petrol.

Genel Değerlendirme ve Ticaret Politikası

Dünya ülkeleri arasında nüfusuyla beşinci, GSMH'sı ile sekizinci sırada yer alan Brezilya 1999 yılında yaşadığı krizi atlattır. 1999 yılının ikinci çeyreğinden itibaren döviz kuru istikrara kavuşmuş, enflasyon yılın sonlarına doğru yükselmekle birlikte kontrol altında tutulabilmiş, faizlerde yaşanan düşüş yatırımları teşvik etmiş ve kamu finansmanını olumlu etkilemiştir. Tarımsal üretimde yaşanan artışlar ve devalüasyonun etkisiyle tüketicilerin yerli mallara yönelmesi de ekonominin çabuk toparlanmasını sağlamıştır. 2000 yılında da % 4 oranında büyüme sağlanmıştır. 2000 yılında sağlanan görece büyüme, izleyen yıllarda gerçekleştirilememiş ve büyüme oranı % 2'nin altında kalmıştır. 2000 yılında sağlanan görece büyüme, izleyen yıllarda gerçekleştirilememiş ve büyüme oranı % 2'nin altında kalmıştır. 2004 yılında ise büyüme % 3,1 olmuştur.

Brezilya, bol doğal kaynaklarından dolayı tarım ürünleri (kahve, şeker, portakal, kakao, tütün), canlı hayvan ürünleri (et, tavuk eti), ağaç ürünleri (kağıt, kağıt hamuru), mineral ve metal ürünlerinde (demir-çelik ve alüminyum) karşılaştırmalı avantaja sahiptir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkenin ekonomik gelişimi büyük ölçüde yurtiçi pazar tarafından sağlanan ithal ikameci sanayileşmeye dayalıydı. 1965 yılından itibaren ekonomi hızla büyüdü, büyük ve çeşitlendirilmiş sanayi sektörü geliştirildi. Bununla beraber, korumacı politikaların içe dönük ve etkin olmayan bir ekonomiye yol açması nedeniyle 1970'lerin sonuna doğru ithal ikameci sanayileşme çökmeye başladı. Ayrıca, birbirini takip eden dış şoklar hiperenflasyonu körükleyerek, yatırımları düşürerek, gelir dağılımını kötüleştirmişti. 1990'ların Brezilya'sında, liberalizasyon çabalarının sonucunda özellikle otomotiv endüstrisi ve altyapı gibi ekonominin belli sektörlerinin büyümesi ve modernizasyonunda özelleştirme ve doğrudan yabancı yatırımlar önemli rol oynamıştır.

1991-2002 yılları arasında dünyanın en kapsamlı özelleştirme programlarından birini gerçekleştiren Brezilya toplamı 105 milyar USD'yi bulan ve çoğunluğunu hizmet sektörünün oluşturduğu çok sayıda kamu teşebbüsünü özelleştirmiştir.

Ticaret Politikası

Brezilya, 1995 yılı Ocak ayında MERCOSUR'daki diğer ortakları ile birlikte ortak gümrük tarifelerini (OGT) belirlemiştir. Yeni tarife sistemi %0-20 arasında değişen 11 tarife oranından oluşmaktadır. OGT tarım ürünlerinde %10.2, sanayi mallarında ise % 10.5 tir. Bazı hassas ürünler geçici olarak gümrük tarifeleri ve ithalat lisansları ile korunmaya alınmış olmakla birlikte hükümetin ticaret politikasına müdahalesi azalmış bulunmaktadır. MERCOSUR bölge ülkelerinin birbirlerine olan bağımlılığını da artırmıştır. Söz konusu bağımlılık özellikle Brezilya ve Arjantin arasında yoğun olarak yaşanmaktadır. Brezilya'da sermaye malları, bilgisayar ve telekomünikasyon ekipmanları önce 2001 sonra da 2006 yılına kadar OGT'den muaf tutulmuşlardır.

Brezilya'nın ticaret politikasının bel kemiğini MERCOSUR oluşturmakla birlikte Latin Amerika Entegrasyon Birliği (LAIA), Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşmaları (Free Trade of Americas) ve AB ile de müzakereler yürütmektedirler.

II. TÜRKİYE-BREZİLYA EKONOMİK İLİŞKİLERİ**Yasal Altyapı**

	İmza Tarihi	İmza Yeri	RG Tarih ve No'su	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Ticaret, Ekonomik ve Sınai İşbirliği YKTK	10.04.1995	Brasilia	28.05.1995-22296	19.03.1997
ÇVÖ	-	-	-	-
KEK I. Dönem Protokolü	07.10.2004	Brasilia	10.01.2005-25696	-

İkili Ticaret Verileri (1.000 USD)

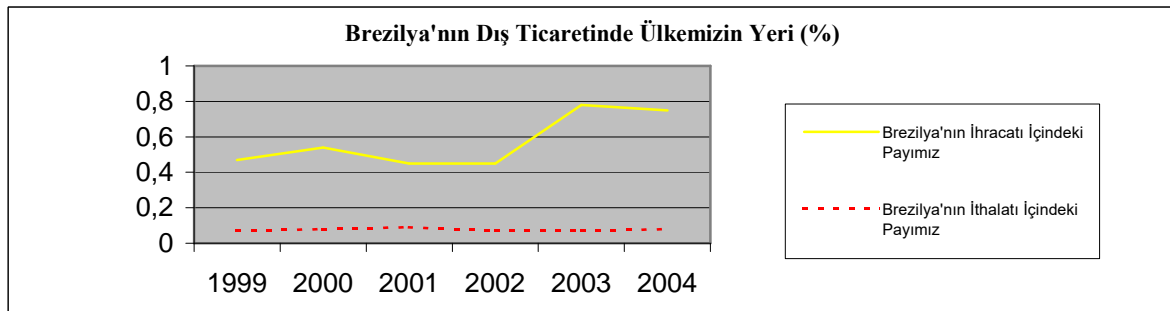
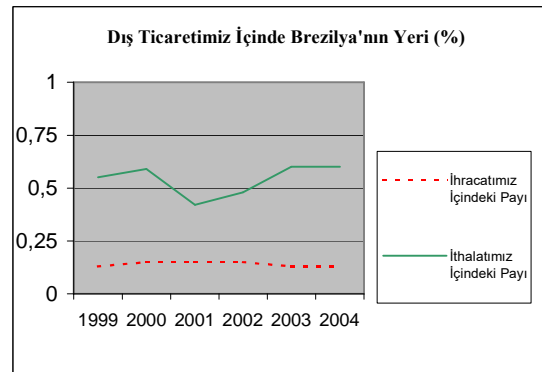
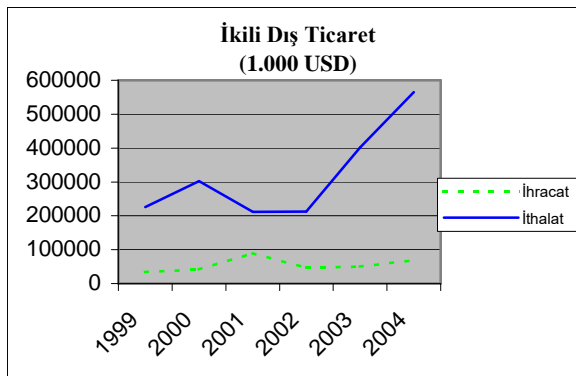
	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
1995	28.431	267.874	296.305	-239.443
1996	43.057	290.455	333.512	-247.398
1997	47.873	330.111	377.984	-282.238
1998	41.268	401.354	442.622	-360.086
1999	33.658	226.199	259.857	-192.541
2000	41.679	302.506	344.185	-260.827
2001	89.819	212.120	301.939	-122.301
2002	48.805	233.011	281.816	-184.206
2003	50.092	401.816	451.908	-351.724
2004	69.325	565.310	634.635	-495.985
Değişim	% 35.9	% 40.8	% 40.5	% 94.8

İkili Ticarete Başlıca Maddeler (USD)**İhracat**

Madde	2002	2003	2004
Makine ve Cihazlar,Aletler ve Parçaları	1.863.101	4.647.888	6.940.856
Dokumaya Elverişli Suni ve Sentetik Lifler	6.035.606	83.243	91.035
Motorlu Kara Taşıtları	14.838.619	15.601.102	13.131.864
Yenilen Meyveler, Kabuklu Meyveler	6.872.290	6.440.197	15.270.274
Tütün ve Tütün Yerine Geçen Mamuller	2.997.660	3.485.323	1.731.187
Kahve, Çay	3.289.456	2.704.812	3.083.864
Sentetik ve Suni Devamsız Lifler	6.035.606	389.762	1.865.974
Emdirilmiş,Sıvanmış,kaplanmış Mensucat	245.354	4.264.423	577.479
Kauçuk ve Kauçuktan Eşya	483.985	2.198.963	4.989.312
Demir veya Çelikten Eşya	2.304.165	1.197.598	2.376.584
Plastik ve Plastikten Mamul Eşya	609.371	977.244	2.555.108

İthalat

Madde	2002	2003	2004
Metal Cevherleri,Cüruf ve Kül	64.838.807	61.715.243	89.977.144
Demir ve Çelik	19.492.996	40.740.184	28.699.055
Makina ve Cihazlar, Aletler ve Parçaları	24.689.153	52.288.233	92.822.515
Motorlu Kara Taşıtları	11.866.764	19.594.238	38.633.595
Elektrikli Makine ve Cihazlar	6.072.044	33.490.127	49.770.205
Tütün ve Tütün Yerine Geçen Mamuller	23.522.752	43.156.487	35.758.966
Kahve, Çay Paraguay Çayı	10.591.145	11.044.322	14.739.467
Hububat	-	4.308.414	15.003.648
Gıda Sanayii Döküntüleri	9.082.827	20.658.864	27.214.481
Pamuk	11.773.926	4.708.222	11.416.524
Kauçuk ve Kauçuktan Eşya	5.040.328	9.193.009	9.429.316



III. AB-BREZİLYA İLİŞKİLERİ

a) Hukuki Çerçeve:

AB ile Brezilya arasındaki 1992 tarihli İşbirliği Çerçeve Anlaşması ve 1995 tarihli AB-MERCOSUR Bölgelerarası İşbirliği Anlaşması, taraflar arasındaki ilişkilerin temelini oluşturmakta ve ticaretin de dahil olduğu bir çok alanda işbirliği olanaklarının çerçevesini çizmektedir. Bu anlaşmaların yanısıra Kasım 2002'de imzalanan Tekstil Sektörü Hakkında Mutabakat Zaptı ile AB Brezilya'ya uyguladığı tüm tekstil kotalarını kaldırmış buna karşılık olarak da Brezilya maksimum gümrük vergisi düzeylerine riayet etmeyi, AB menşeli tekstil ve konfeksiyon ürünlerine tarife dışı engeller uygulamamayı ve bu sektörlerde uyguladığı ek vergiyi kaldırmayı kabul etmiştir.

Diğer taraftan, AB-Brezilya ilişkileri AB-MERCOSUR Serbest Ticaret Anlaşması'nın tamamlanmasıyla birlikte şekillenecektir. Söz konusu Anlaşmaya ilişkin müzakerelerin son turu Temmuz 2004'te Brüksel'de gerçekleştirilmiş olup, iki bölge arasında bir serbest ticaret alanı kurulması hedeflenmektedir.

b) Ticari İlişkiler:

Brezilya AB'nin Latin Amerika ülkeleri içinde en önemli ticaret ortağıdır. AB'li ihracatçılar için çok önemli bir Pazar konumunda olan Brezilya aynı zamanda sayılı tedarikçiler arasında yer almaktadır. 2003 yılında AB-Brezilya ticaret hacmi 31 milyar USD'ye yaklaşmıştır. Brezilya'nın AB ile ticareti Brezilya'nın toplam ticaretinin % 26,5'ine, AB'nin toplam ticaretinin ise % 1,7'sine denk gelmektedir.

AB'nin Brezilya'daki yatırımları 2002 yılı itibariyle 78 milyar USD'ye ulaşmıştır. Söz konusu yatırımlar telekomünikasyon, enerji, bankacılık, otomotiv sanayi, tarım sanayi alanlarında yoğunlaşmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME

- Türkiye ile Brezilya'nın ülkenin benzer ekonomik yapıda olmaları, coğrafi uzaklık ve Brezilya ekonomisindeki sorunlar, bu ülkeye yönelik ihracatımızı olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm bu olumsuz koşullara rağmen Brezilya, alternatif pazar arayışında olan ihracatçılarımız için değerlendirilmesi gereken önemli bir pazar özelliği taşımaktadır.
- Dünyanın tarım ve hayvancılık yapan önemli ülkeleri arasında yer alan ve ihracatında yüksek bir tarımsal ürün payına sahip olan Brezilya ile bu alanda işbirliği olanakları mevcuttur. Özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde, bu bölgede gerçekleştirilecek olan ortak hayvancılık yatırımları sayesinde iki ülke, talebin sürekli artmakta olduğu Ortadoğu pazarına kolaylıkla girme şansına sahip olabilecektir. Ayrıca, Brezilya, sözkonusu ülkelerle ticari ilişkilerini geliştirebilmek için Türk serbest bölgelerinden yararlanabilecektir. Bu bölgelerdeki depolama olanakları ve mevzuat kolaylıkları Brezilya'ya önemli fırsatlar sunmaktadır. Öte yandan, Brezilya ile ülkemiz arasında kurulacak yakın ekonomik işbirliği, Brezilya ile birlikte Arjantin, Paraguay ve Uruguay'ın da üyesi oldukları MERCOSUR (Mercado Commun del Sur-Güney Ortak Pazarı) ile ortaya çıkacak geniş pazardan Türk firmalarının da yararlanmasına yol açacaktır.

- Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliğini tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın 16. maddesi uyarınca ülkemizin müzakerelerinde son aşamaya geline AB-MERCOSUR Serbest Ticaret Anlaşması'nı (STA) üstlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, konu I. Dönem Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı sırasında gündeme getirilmiş ve Brezilya tarafı MERCOSUR adına bağlayıcı bir söz vermemekle birlikte, Türkiye-MERCOSUR STA'sının bir an önce yapılması için gerekli desteği vereceğini bildirmiştir. Öte yandan, AB-MERCOSUR STA'sının 2004 yılında tamamlanması hedeflenirken müzakereler sonuçlandırılmamış ve 2005 yılına sarkmıştır.
- Türkiye-Brezilya I. Dönem KEK Toplantısı bir ticaret heyeti ile birlikte 4-8 Ekim 2004 tarihlerinde Brezilya'da yapılmıştır.

Kaynaklar

- Economist Intelligence Unit
- CIA World Fact Book

Faydalı Web Siteleri

Dış Ticaret Müsteşarlığı
<http://www.foreigntrade.gov.tr>

İhracatı Geliştirme Etüd
Merkezi
<Http://www.igeme.org.tr>

Devlet Planlama Teşkilatı
<http://www.dpt.gov.tr>

<http://www.cia.gov>

Bilgi İçin : M. A. ERKAN
e-mail : amerika@dtm.gov.tr
Tel : (312) 204 79 17
Faks : (312) 212 87 41